

TANTÁRGYI TEMATIKA
Osztatlan jogász (Levelező)
2026/2027. tanév 1. félév

Tantárgy neve: Római jogi gyakorlat I.	Tantárgy Neptun-kódja: AJROM274L1 Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet (Római Jogi Tanszék) Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Sárly Pál	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bajánházy István, Dr. Sárlyné Dr. Gedeon Magdolna	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 1	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók bevezetése a római jog forrásainak világába, jogesetek megoldása által megismertetni a hallgatókkal a római eljárási, személyi és családi jog főbb szabályait, összefüggéseit, s a római jogtudósok gondolkodásmódjának jellemzőit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T5, T10, T15 <i>képesség:</i> K4, K5, K9, K11, K12, K14, K15, K16, K17, K20, K25, K28, K30, K31 <i>attitűd:</i> A4, A6, A15, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4, F5	
Tantárgy tematikus leírása: 1. Bevezetés: a római jog jelentősége, tanulmányozásának célja, haszna 2. A római állam fejlődése az archaikus kortól a iustinianusi korig 3. A római jog fejlődése az archaikus kortól a iustinianusi korig 4. A jog fogalma és kategóriái, a jogalkalmazás problémái 5. A római jog forrásai és a iustinianusi kodifikáció 6. Az eljárásjog általános tanai 7. A civiljogi perrend és az ahhoz kapcsolódó végrehajtási eljárás 8. A praetori perrend és az ahhoz kapcsolódó végrehajtási eljárás 9. A praetor peren kívüli jogsegélyei 10. A császári perrend és az ahhoz kapcsolódó végrehajtási eljárás 11. A jogképesség. A jogképességet befolyásoló tényezők 12. A cselekvőképesség. A cselekvőképességet befolyásoló tényezők 13. Rokoni kapcsolatok. A házasság 14. Az apai hatalom. A gyámság és a gondnokság	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírást mindazok megkapják, akik megírják a dolgozatot, annak eredményétől függetlenül. Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A hallgatók a gyakorlati jegyet az írásbeli dolgozat eredménye alapján kapják. A dolgozatban jogeseteket kell megoldani, mely során a tankönyv használata megengedett. Az értékelés (érdemjegy) ötfokozatú: elégséges 51%-tól, közepes 66%-tól, jó 75%-tól, jeles 90%-tól. A dolgozat hiányzás esetén előre megadott időpontban pótolható. Jogesetminta: A 26 éves Marcus apai hatalom alatt álló római polgár. Marcus a nyáron hosszabb utat tett meg hajóval. Mivel különvagyonnal nem rendelkezett, s mivel apja nem kívánta az utazás költségeit fedezni, Marcus az utazás miatt – apjának tudta nélkül – 200 sestertius összegű pénzkölcsönt vett fel egy üzletembertől. Marcus a kölcsönt lejáratkor nem fizette vissza. Röviddel később Marcus apja elhalálozott. Ezek után a hitelező üzletember pert indított Marcus ellen, követelve a 200 sestertius visszafizetését. Mivel védekezhet Marcus a perben? Megoldás: Marcus mint alperes a perben kifogással élhet, hivatkozva a SC Macedonianumra, melynek értelmében a filius familiarisnak folyósított pénzkölcsön az apa halála után sem válik peresíthetővé (lásd tankönyv 817. pont). A hitelező tehát ebben az esetben jogi eszközökkel nem tudja követelésének teljesítését kikényszeríteni.	

Kötelező irodalom:

Bajánházy István – Gedeon Magdolna – Sály Pál: Római jogi feladatgyűjtemény, Miskolc, 2017. (a tanszéki honlapon megtalálható)

Gedeon Magdolna: Római jogi gyakorlatok. Budapest, 2005²

Jakab Éva: Forum Romanum. Jogesetek és szerződési minták a római jogból. Szeged, 2002.

Bruce W. Frier – Thomas A. McGinn: A Casebook on Roman Family Law. Oxford, 2004.

Ajánlott irodalom:

A tizenkéttáblás törvény töredékei (ford.: Zlinszky János). Budapest, 1946 (és későbbi kiadások).

Brósz Róbert: Római jogi gyakorlatok. Budapest, 1996¹³

Diósdai György (szerk.): A római jog világa. Budapest, 1973.

Barbara Levick: The Government of the Roman Empire. A Sourcebook. London, 1985